



Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging

Financieel Crisisplan

Versie
Juni 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Wat is een financieel crisisplan?	3
1.2	Inhoud financieel crisisplan	3
1.3	Het benoemen van de evenwichtige belangenafweging	4
1.4	Uitgangspunten	4
1.5	Jaarlijkse toetsing	4
2.	Financieel crisisplan	5
2.1	Beschrijving crisissituatie.....	5
2.2	(Beleids)dekkingsgraad waarbij het pensioenfonds er zonder korting niet uit kan komen	5
2.3	Maatregelen die ter beschikking staan.....	7
2.4	Mate inzetbaarheid van maatregelen	10
2.5	Indicatie financiële effecten van de maatregelen	11
2.6	Evenwichtige belangenafweging	14
2.7	Communicatie met belanghebbenden.....	18
2.8	Besluitvormingsproces	20
2.9	Beleid ten aanzien van herstel van toegepaste maatregelen	21
2.10	Beoordeling actualiteit financieel crisisplan	21

1. Inleiding

Het bestuur beschrijft in dit document het financieel crisisplan van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging ("het fonds").

1.1 Wat is een financieel crisisplan?

Een financieel crisisplan is een beschrijving van

- een of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist vermogen te gaan voldoen;
- een of meer risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt;
- de maatregelen die het pensioenfonds ter beschikking staan ter bestrijding van situaties als hiervoor beschreven;
- een indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen;
- de berekening van het niveau van de beleidsdekkingsgraad vanaf welke naar verwachting vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten nodig zijn om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
- een beschrijving van de wijze waarop bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van het pensioenfonds, waarbij wordt opgenomen hoe een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten zal worden verdeeld en of, en zo ja hoe, deze zal worden gespreid.

Met het opstellen van dit plan geeft het bestuur invulling aan de eis van artikel 145 PW jo artikel 29b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen dat de ABTN van het pensioenfonds een financieel crisisplan moet bevatten.

1.2 Inhoud financieel crisisplan

Dit financieel crisisplan geeft aan in welke situaties of bij welke grenswaarden:

- Het bestuur maatregelen neemt.
- Wat de aard van die maatregelen is.
- Hoe zij concreet en materiële vorm krijgen (besluitvormingsproces en informatieproces).
- Hoe de maatregelen uitgevoerd worden.

Bij het opstellen van het plan heeft het bestuur zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan een evenwichtige belangenafweging van alle betrokkenen bij het nemen van maatregelen.

Het financieel crisisplan bevat tien elementen:

1. Beschrijving crisissituatie;
2. Beleidsdekkingsgraad waarbij het fonds er zonder korten niet meer uit kan komen;
3. Maatregelen die ter beschikking staan;
4. Mate inzetbaarheid van de maatregelen;
5. Indicatie financiële effect van de maatregelen;

6. Evenwichtige belangenafweging;
7. Communicatie met belanghebbenden;
8. Besluitvormingsproces;
9. Beleid ten aanzien van herstel van toegepaste maatregelen;
10. Beoordeling actualiteit financieel crisisplan.

1.3 Het benoemen van de evenwichtige belangenafweging

Het bestuur van het pensioenfonds benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het bestuur invulling door de lasten van de crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden en de werkgevers. Daarnaast houdt het bestuur rekening in de verdeling van de lasten tussen jongeren en ouderen én hoge en lage inkomens.

1.4 Uitgangspunten

Uitgangspunt voor de bepaling van de effectiviteit van een maatregel is de financiële positie per 31 maart 2022. De beleidsdekkingsgraad bedraagt naar de stand per 31 maart 2022 120,2%. In de prognoses is gerekend met de rentetermijnstructuur (RTS) zoals DNB deze per 31 maart 2022 heeft gepubliceerd en met de daaruit afgeleide forwardcurves. Voor het rendement hanteert het bestuur de aanname van circa 3,6% in 2022 en oplopend naar circa 4,3% in 2031. Dit is conform de aanname uit het herstelplan en gebaseerd op de maximale parameters (commissie Dijsselbloem).

De grondslagen voor de technische voorziening (TV) zijn zoals beschreven in de ABTN. Dit geldt ook voor het gevoerde beleid voor premiestelling, beleggingen en toeslagen.

De huidige beleidsdekkingsgraad van het fonds is per 30 april 2022 121,2%.

1.5 Jaarlijkse toetsing

Ieder jaar zal het bestuur het financieel crisisplan toetsen en eventueel aanpassen aan de hand van de dan geldende situatie. Deze toets zal plaatsvinden in het kader van de jaarlijkse update van de ABTN.

2. Financieel crisisplan

Dit hoofdstuk beschrijft de tien elementen van het financieel crisisplan voor het fonds.

2.1 Beschrijving crisissituatie

Doel van het pensioenfonds is het verlenen van pensioenen aan deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden en hun nabestaanden.

Om vast te stellen of er sprake is van een crisissituatie, onderscheidt het bestuur de volgende kritieke situaties:

1. Als CAO-partijen nodig zijn om aanvullende maatregelen te nemen als de (beleids-) dekkingsgraad een dusdanig niveau heeft bereikt dat herstel zonder deze aanvullende maatregelen niet realiseerbaar is.
2. Als de (beleids-)dekkingsgraad een dusdanig niveau heeft bereikt dat herstel zonder korting van de opgebouwde pensioenaanspraken- en rechten niet realiseerbaar is (code rood).

2.2 (Beleids)dekkingsgraad waarbij het pensioenfonds er zonder korting niet uit kan komen

In het Financieel Toetsingskader (FTK) worden 2 situaties onderscheiden waarin pensioenaanspraken en – rechten gekort dienen te worden:

1. indien op het moment van vaststelling of actualisering van het herstelplan sprake is van een actuele dekkingsgraad zodanig dat de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds naar verwachting niet binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad, dient gedurende datzelfde boekjaar een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting wordt over maximaal de looptijd van het herstelplan gespreid, waarbij alleen de korting in het eerste jaar onvoorwaardelijk is).

In het vervolg van het crisisplan wordt gerefereerd aan de kritieke dekkingsgraad als zijnde de actuele dekkingsgraad waarbij de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds naar verwachting nog net binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad.

2. indien sprake is van een beleidsdekkingsgraad die gedurende zes opeenvolgende meetmomenten onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft (en de actuele dekkingsgraad van het fonds is op het zesde meetmoment eveneens lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad), dient op het zesde meetmoment een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting wordt niet gespreid en is onvoorwaardelijk).

In het vervolg van het crisisplan wordt gerefereerd aan het kritieke pad als zijnde het benodigde verloop van de actuele dekkingsgraad, indien lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, waarbij

het naar verwachting nog net mogelijk is om binnen de gestelde termijn te herstellen zonder pensioenaanspraken en -rechten te korten.

Hieronder wordt nader ingegaan op zowel de kritieke dekkingsgraad als het kritieke pad.

Volledigheidshalve merken wij op dat indien het fonds besluit gebruik te maken van het transitie-FTK, in het kader van de overgang naar Wet Toekomst Pensioenen de kritieke dekkingsgraden en paden wijzigen. Hiermee is in dit crisisplan nog geen rekening gehouden.

Kritieke dekkingsgraad

Het vereist eigen vermogen (VEV) van het pensioenfonds bedraagt ultimo maart 2022 op basis van de vereisten van het FTK 21,2%, zodat de vereiste dekkingsgraad gelijk is aan 121,2%. In onderstaande tabel is de kritieke dekkingsgraad voor verschillende scenario's opgenomen.

Verwacht rendement ¹	Marktrente ²				
	Mrt 2022 -/- 1%	Mrt 2022 -/- 0,5%	Mrt 2022	Mrt 2022 + 0,5%	Mrt 2022 + 1%
Mrt 2022 -/- 1%	99,4%	102,3%	105,4%	108,5%	111,4%
Mrt 2022 -/- 0,5%	94,4%	97,2%	100,1%	103,0%	105,7%
Mrt 2022	89,7%	92,4%	95,0%	97,8%	100,3%
Mrt 2022 + 0,5%	85,3%	87,7%	90,3%	92,8%	95,2%
Mrt 2022 + 1%	81,1%	83,4%	85,7%	88,1%	90,3%

Tabel 02.01 Kritieke dekkingsgraad 31 maart 2022

Tabel 02.01 dient als volgt geïnterpreteerd te worden: Als de marktrente en het overrendement gelijk zijn aan de situatie per 31 maart 2022 kan het fonds bij een actuele dekkingsgraad van 95,0% nog net uit herstel komen ultimo 2031, zonder dat andere maatregelen worden ingezet. Hierbij wordt verondersteld dat er gedurende de hersteltermijn geen toeslag wordt verleend. Daarnaast zijn scenario's met rente-en rendementsschokken van +/- 0,5%-punt en +/- 1%-punt op de situatie per 31 maart 2022 weergegeven in de tabel.

Het minimaal vereist eigen vermogen (hierna: MVEV) bedraagt voor het fonds per ultimo 2021 4,3% van de TV. De minimaal vereiste dekkingsgraad is derhalve gelijk aan 104,3%. Het MVEV wordt jaarlijks vastgesteld.

Kritieke pad

Het kritieke pad is de benodigde ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad, indien lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, waarbij het "nog net" mogelijk is om binnen de gestelde termijn te herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,3%) zonder pensioenaanspraken en -rechten te korten. Het kritieke pad is in sterke mate afhankelijk van de marktrente, de verwachte rendementscurve en het aantal meetmomenten dat reeds sprake is van een beleidsdekkingsgraad lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. In de navolgende tabel

¹ Een schok op de rendementscurve komt bovenop een schok op de rendementscurve als gevolg van gewijzigde marktrente

² Vanwege het toepassen van de rente per 31 maart 2022 is in de basisrente voor de bepaling van de kritieke dekkingsgraad reeds rekening gehouden met de nieuwe UFR methodiek inclusief tweede stap per 1 januari 2022.

is het kritieke pad weergegeven, waarbij de marktrente en het verwacht rendement per 31 maart 2022 als uitgangspunt is gehanteerd.

De vorm van de feitelijke rentetermijnstructuur op enig moment kan er toe leiden dat het werkelijke kritieke pad op dat moment afwijkt van hetgeen is opgenomen in onderstaande tabel. De tabel is gebaseerd op de deelnemersbestanden die zijn gehanteerd bij het opstellen van het herstelplan per 31 maart 2022.

Kritieke pad, bij aantal meetmomenten dat de beleidsdekkingsgraad reeds lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad							
Marktrente	Verwacht rendement	1° meet-moment	2° meet-moment	3° meet-moment	4° meet-moment	5° meet-moment	6° meet-moment
Mrt 2022	Mrt 2022	91,2%	93,9%	96,5%	99,1%	101,7%	104,3%

Tabel 02.02 Kritieke pad per 31 maart 2022

Tabel 02.02 dient als volgt geïnterpreteerd te worden: Indien op 3 achtereenvolgende meetmomenten de beleidsdekkingsgraad reeds lager is geweest dan 104,3% én de actuele dekkingsgraad is op dat moment lager dan 96,5%, dan zal naar verwachting op het 6e meetmoment het niveau van 104,3% nog niet bereikt zijn. Als dit (drie jaar later) daadwerkelijk het geval blijkt te zijn, dan dient op dat moment een onvoorwaardelijke korting te worden doorgevoerd. De wijze waarop de korting wordt doorgevoerd is omschreven in hoofdstuk 7 van de Abtn.

2.3 Maatregelen die ter beschikking staan

Het pensioenfonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid. Tevens kan het pensioenfonds sociale partners adviseren de inhoud van de pensioenovereenkomst aan te passen, waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft en kan het

pensioenfonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen. Onderstaand zijn de maatregelen die ter beschikking staan toegelicht in volgorde van prioritering.

Onverminderd de maatregelen waartoe het bestuur besluit, kan het bestuur besluiten een crisisteam in het leven te roepen. Wanneer het bestuur hiertoe besluit, zullen tevens de samenstelling, het specifieke mandaat en de periode waarin dit crisisteam functioneert, worden vastgesteld.

I. Betrokkenheid CAO-partijen

1. Herstelpremie

De pensioenpremie is 12,3% van de salarissom. De pensioenpremie wordt getoetst tegen een kostendekkende premie die is gebaseerd op een verwacht rendement. Het opbouwpercentage wordt jaarlijks bepaald op basis van een premiedekkingsgraadeis per 30 september van minimaal 95% en maximaal 115%, waarbij de feitelijke premie kostendekkend dient te zijn. De regulier premie is daarmee feitelijk geen sturingsmiddel. Wel kan het bestuur in een crisissituatie besluiten om cao-partijen te verzoeken om herstelpremie te betalen, waar geen pensioenopbouw tegenover staat.

2. Versoberen van de regeling

Er is een aantal mogelijkheden om de pensioenregeling te versoberen, waarbij aangetekend dient te worden dat hiervoor hetzelfde geldt als voor de premie, vanwege het CDC karakter. De premie wordt conform BUO vertaald in pensioenopbouw, waardoor de regeling feitelijk geen sturingsmiddel is. Indien cao partijen toch besluiten in de vertaalslag van premie naar opbouw extra marge in te bouwen, om zo extra herstelkracht te genereren dan kan aan de volgende elementen gedacht worden.

a. Verlaging opbouwpercentage

Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen wordt nu vastgesteld op basis van een vaste feitelijke premie en een premiedekkingsgraadeis, waarbij de feitelijke premie kostendekkend dient te zijn. Verlaging van het opbouwpercentage met behoud van hetzelfde premieniveau en ander reglementsskenmerken zal de herstelkracht van het fonds vergroten.

b. Verhoging franchise

Het bestuur stelt jaarlijks de franchise vast conform een bestuursbesluit. Regulier stijgt de franchise op basis van het wettelijk minimum loon, behalve in 2021, 2022 en 2023, waarin deze bevroren wordt. Verhoging van de franchise, met behoud van hetzelfde premieniveau in absolute bedragen (in euro's dus) en opbouwpercentage, zal de herstelkracht van het pensioenfonds vergroten. Als de franchiseverhoging zowel betrekking heeft op de bepaling van de opbouw als op de bepaling van de te ontvangen premie, zal een verhoging van de franchise een beperkt effect op de herstelkracht van het pensioenfonds hebben.

c. Nabestaandenpensioen op risicobasis

Het partnerpensioen is voor 70% van het ouderdomspensioen op opbouwbasis verzekerd. Het partnerpensioen in geval van overlijden tijdens de deelneming bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen, waarbij het risicodeel inzake toekomstige diensttijd wordt gebaseerd op een opbouwpercentage van 1,875%. Het jaarlijks wezenpensioen bedraagt voor ieder kind 14% van het behaaltbare ouderdomspensioen, waarbij het risicodeel inzake toekomstige diensttijd wordt gebaseerd op een opbouwpercentage van 1,875%. Invoering van het nabestaandenpensioen op risicobasis met behoud van het premieniveau en ouderdomspensioen opbouwpercentage geeft een hogere herstelcapaciteit.

d. Verhoging van pensioenleeftijd

De standaard pensioeningangsdatum ligt op dit moment op 67 jaar (conform de pensioenregeling die per 1 januari 2020 geldt). Verhoging van de pensioenleeftijd levert een hogere herstelcapaciteit op, als andere elementen van de regeling (zoals het opbouwpercentage) niet wijzigen.

II. Fondsbestuur

3. Verminderen van of geen toeslagen

Het pensioenfonds kent over de reeds opgebouwde aanspraken toeslagen toe. Deze toeslagen zijn voorwaardelijk en worden pas toegekend als de beleidsdekkingsgraad zich boven de 110% bevindt (toeslagdrempel). Als de beleidsdekkingsgraad zich boven de toeslagdrempel bevindt maar minder dan de wettelijke bovengrens voor toeslagverlening bedraagt, kunnen de toeslagen deels worden toegekend. Boven de wettelijke bovengrens is sprake van volledige toeslagverlening en is het bestuur tevens bevoegd inhaaltoeslagen

toe te kennen. Overigens wordt te allen tijde bij het toekennen van toeslagen gekeken naar de economische situatie (van het pensioenfonds) en staat het bestuur van het pensioenfonds vrij om af te wijken van het geformuleerde toeslagbeleid. Het in een dergelijke situatie achterwege laten van toeslagen heeft direct een positief effect op het herstel van het pensioenfonds.

4. Aanpassing beleggingsbeleid

In geval van een financiële crisis kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. De oorzaken en gevolgen van een crisis op de beleggingen kunnen op voorhand zeer divers zijn. Afhankelijk hiervan zal het bestuur passende maatregelen nemen in de portefeuille. Hierbij kan, in een situatie van een dreigende crisis gedacht worden aan de tijdelijke afbouw van risico's tot het geheel aanpassen van de beleggingsportefeuille. In dit kader is een noodprocedure opgesteld voor de goedkeuring van acute aanpassingen in geval van acute financiële omstandigheden van het pensioenfonds of als gevolg van bijzondere marktomstandigheden².

5. Korten van uitkeringen en opgebouwde aanspraken

Het pensioenfonds kan de uitkeringen en opgebouwde aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort te komen en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te realiseren. Het korten van de uitkeringen is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde herstel tot het MVEV of VEV te bereiken. Voor het moment waarop een korting wordt geëffectueerd wordt aangesloten op de wettelijke kaders en/of aanvullend beleid van DNB.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen. Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en stakeholders. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin kunnen de al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van de TV voor hun rekening nemen. Daarbij geldt wel het volgende ten aanzien van de spreiding van de korting. Als de korting op grond van artikel 131 PW onvoorwaardelijk moet worden toegepast, dan zal de korting direct worden doorgevoerd. Als de korting op grond van artikel 131 PW voorwaardelijk is, dan wordt de korting conform de voorschriften gespreid over een termijn van 10 jaar. In dit laatste geval wordt 1/10e deel van de korting direct doorgevoerd.

Onderstaand is een overzicht opgenomen met de bepalingen in de diverse fondsdocumenten waarin de maatregelen worden benoemd.

Bepalingen over:	Statuten	Pensioenreglement	Uitvoeringsreglement	ABTN
Beleggingsbeleid	-	-	Art. 8.2	Hfst. 8
Toeslagbeleid	-	Art. 15	Art. 7.1, 8.2	Hfst. 7
Verhogen premie	-	-	-	-

Versoberen regeling	-	-	-	-
Korten	-	Art 101	Art. 8.2, 8.3	Hfst. 7

2.4 Mate inzetbaarheid van maatregelen

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe realistisch de inzet van de beschikbare maatregelen is.

1. Verhogen premie en/of bijstorting ondernemingen

De doorsneepremie bedraagt voor de jaren 2020 tot en met 2024 12,3% van het pensioengevend salaris van de deelnemers. Conform de BUO per 1 januari 2021 wordt jaarlijks in het vierde kwartaal van het jaar het premiepercentage voor het volgende jaar omgerekend naar de verwachte pensioengrondslag in het volgende jaar. Een hogere premie leidt bij de huidige omstandigheden in eerste instantie in verbeterde pensioenopbouw, waardoor dit geen effect heeft op de dekkingsgraad. Herstelpremie, waar geen pensioenopbouw tegenover staat, behoort in noodsituaties tot de mogelijkheden. Echter, het bestuur dient bij deze maatregel in overleg met cao-partijen te treden. Na overleg wordt de herstelpremie al dan niet ingezet. Omdat cao-partijen in dienen te stemmen met een verhoging van de premie is deze maatregel naar de mening van het bestuur zeer beperkt realistisch.

2. Versoberen van de regeling

In zijn algemeenheid geldt dat cao-partijen voor de pensioenovereenkomst verantwoordelijk zijn. Het pensioenfonds stelt het pensioenreglement voor de verplichte pensioenregeling vast in overeenstemming met de pensioenovereenkomst. Het pensioenfonds adviseert cao-partijen over aan te brengen wijzigingen in de pensioenovereenkomst indien het pensioenfonds overeenkomstige wijziging van het pensioenreglement wenselijk vindt. In een crisissituatie kan het fonds cao-partijen adviseren om de pensioenregeling aan te passen. Deze aanpassing kan in combinatie van bijvoorbeeld de hoogte van de premie worden voorgesteld. Omdat sprake is van een CDC-regeling en cao-partijen verantwoordelijk zijn voor een versobering van de pensioenregeling is deze maatregel naar de mening van het bestuur zeer beperkt realistisch.

3. Verminderen van of geen toeslagen

Het bestuur besluit jaarlijks of een toeslag wordt verleend, rekening houdend met de financiële positie van het pensioenfonds. Het in enig jaar (deels) achterwege laten van een toeslag is een realistische maatregel, maar bij dekkingsgraden onder 110% niet effectief, omdat dan al geen sprake is van toeslagverlening.

4. Aanpassen beleggingsbeleid

Het pensioenfonds is zich bewust van de verantwoordelijkheid die het als belegger heeft en handelt daarom met grote zorgvuldigheid. Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid, waaronder:

- Vaststellen van strategische beleggingsbeleid, allocaties en bandbreedtes;
- Keuze van fiduciar vermogensbeheerder;
- Invulling van beleggingsmandaten;

- Bewaking van beleggingsbeleid.

Het aanpassen van het beleggingsbeleid is een realistische maatregel als dit nodig is. Hierbij speelt illiquiditeit een grote rol bij het aanpassen van het beleggingsbeleid. Tijdens een herstelplan is deze maatregel meer beperkt inzetbaar, rekening houdend met wet- en regelgeving.

5. Afstempelen van uitkeringen en opgebouwde aanspraken

Het pensioenfonds kan volgens het pensioenreglement uitkeringen en opbouwde aanspraken alleen verminderen als er sprake is van een beleidsdekkingsgraad onder het MVEV of VEV en het pensioenfonds niet in staat is om hieruit te komen zonder de belangen van actieve deelnemers, inactieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden (hierna belanghebbenden) of de werkgevers onevenredig te schaden. Bovendien moeten de beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals is uitgewerkt in het herstelplan. Als de financiële positie van het pensioenfonds daartoe noopt, is de inzet van deze maatregel realistisch. Het betreft immers het uiterste redmiddel dat het bestuur op dat moment alleen nog maar kan inzetten.

De mate van inzetbaarheid van de maatregelen is hieronder in tabelvorm weergegeven. Het effect van de maatregel is van laag naar hoog weergegeven.

Maatregel	ABTN	Uitvoeringsreglement	Pensioenreglement	Inzet en prioriteit
1. Herstelpremie	H6	Art. 2 lid 1	Art. 3 lid 1	Na instemming sociale partners / 3 ^e prioriteit
2.Versoberen regeling		Art 8 lid 2		Na instemming sociale partners / 4 ^e prioriteit
3.Verminderen van/geen toeslagen	H7	Art. 7 lid 1	Art. 8 lid 1	Regulier / 2 ^e prioriteit
4.Aanpassen beleggingsbeleid	H8			Regulier/ 1 ^e prioriteit
5.Afstempelen pensioenen	H7	Art. 8 lid 3	Art. 1 lid 7	Regulier / 5 ^e prioriteit

2.5 Indicatie financiële effecten van de maatregelen

Deze paragraaf geeft de financiële effectiviteit aan van de maatregelen die het bestuur voldoende realistisch acht.

1. Herstelpremie

Het bestuur kan na overleg met cao partijen herstell premie heffen. De huidige premie is vastgesteld op 12,3% van de salarissom. Het opbouwpercentage wordt zodanig vastgesteld dat de premiedekkingsgraad gelijk is aan 95%. De impact van de premie op de dekkingsgraad is afhankelijk van de omvang van de premie en de omvang van de technische voorziening en het vermogen.

Bij de huidige omvang van de premie en de huidige financiële positie (30 maart 2022), zorgt 1%-punt van de salarissom herstell premie voor een positief effect op de dekkingsgraad van circa 0,3%-punt.

2. Versoberen van de regeling

Het opbouwpercentage wordt zodanig vastgesteld dat de premiedekkingsgraad gelijk is aan 95%. De impact van de hoogte van het opbouwpercentage is afhankelijk van de omvang van de opbouw en de omvang van de technische voorziening en het vermogen.

Bij de huidige omvang van de opbouw en de huidige financiële positie (primo 2022), zorgt verlaging van het opbouwpercentage met 0,1%-punt voor een positief effect op de dekkingsgraad van circa 0,4%-punt.

3. Verminderen van of geen toeslagen

In geval van een crisis of kritieke situatie kan het toeslaginstrument worden benut. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Het besluit tot het niet verlenen van toeslag raakt alle belanghebbenden in hun koopkracht. Onderstaand tabel toont de koopkrachtontwikkeling na 15 jaar bij inflatie percentages.

Inflatie per jaar	0%	1%	2%	3%
Met jaarlijkse toeslagverlening				
AOW na 15 jaar (gehuwden)	10.625	12.335	14.300	16.553
Gemiddelde pensioen na 15 jaar	1.500	1.741	2.019	2.337
Totaal pensioeninkomen	12.125	14.076	16.319	18.890
Zonder jaarlijkse toeslagverlening				
AOW na 15 jaar (gehuwden)	10.625	12.335	14.300	16.553
Gemiddelde pensioen na 15 jaar	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal pensioeninkomen	12.125	13.835	15.800	18.053
Resterende koopkracht na 15 jaar	100%	98%	97%	96%

In bovenstaande tabellen wordt het pensioeninkomen na 15 jaar zonder toeslagverlening vergeleken met het pensioeninkomen na 15 jaar met toeslagverlening ter grootte van de inflatie. Bovenstaande tabel gaat ervan uit dat de AOW wél verhoogd wordt met inflatie. De ratio tussen deze pensioeninkomens wordt de resterende koopkracht genoemd.

De effectiviteit van het toeslagenbeleid is:

- Laag indien sprake is van een relatief slechte financiële situatie;
- Groot als de financiële positie gezond is.

Toeslag kan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% (gedeeltelijk) verleend worden. Als de beleidsdekkingsgraad groter of gelijk is aan de grens voor volledige toeslagverlening (ca. 125%), kan 100% van de maatstaf verleend worden. Indien wordt uitgegaan van een prijsinflatie van 1,9% (langer termijnverwachting o.b.v. Commissie Parameters), ziet dit er als volgt uit:

DEKKINGSGRAAD	PERCENTAGE VAN DE MAATSTAF	TOESLAG O.B.V. 1,9% PRIJSINFLATIE	IMPACT OP DE DEKKINGSGRAAD
110%	0%	0,0%	0,0%
115%	33%	0,6%	-/- 0,7%
120%	67%	1,3%	-/- 1,5%
125%	100%	1,9%	-/- 2,3%

4. Aanpassen beleggingsbeleid

Het financiële effect van het aanpassen van het beleggingsbeleid is afhankelijk van de maatregel die wordt genomen en de marktontwikkelingen. Op voorhand is dit niet te kwantificeren.

5. Afstempelen van uitkeringen en opgebouwde aanspraken

Inzet van het korten van uitkeringen en opgebouwde aanspraken is uiteraard zeer effectief voor verbetering van de financiële positie. Het bestuur kan in een situatie dat de beleidsdekkingsgraad niet binnen de wettelijke termijnen herstelt de opgebouwde pensioenaanspraken- en rechten verlagen. Afhankelijk van de (beleids-)dekkingsgraad (in een crisissituatie is dit veelal lager dan 100%) leidt een korting van bijvoorbeeld 1% tot (iets) meer dan een 1%-punt hogere (beleids-)dekkingsgraad.

6. Monitoring

Na inzet van een maatregel worden de effecten van de betreffende maatregel op kwartaalbasis, of zoveel eerder nodig is, gemonitord.

2.6 Evenwichtige belangenafweging

Onderstaande tabel geeft inzicht in welke groepen belanghebbenden worden beïnvloed door de specifieke crisismaatregelen:

Maatregel	Actieve dlnmr	Slaper	Gepensioneerde	Werkgever
Aanpassen beleggingsbeleid	X	X	X	
Toeslagen	X	X	X	
Premiestijging of gesplitste kortingsregel	X X			X X
Versoberen regeling (lager opb%)	X			X
Korten	X	X	X	

Toelichting

Verhoging van de premie is een mogelijke crisismaatregel waarbij de betrokken werkgevers ook bijdragen aan herstel. Door herstellpremie dragen actieve deelnemers ook bij aan het herstellvermogen, ervanuit gaande dat ook over de extra premie een werknemersbijdrage wordt geheven.

Actieve deelnemers worden geraakt door versobering van de regeling. Verlaging van het opbouwpercentage om te voldoen aan de wettelijke eisen voor kostendekkendheid en/of de premiedekkingsgraadeis, is noodzakelijk. Verdere versoberingen zijn daadwerkelijke extra bijdragen aan herstel. Er wordt aangenomen dat ook werkgevers nadeel ondervinden van versobering van de regeling, omdat de prijs van pensioenopbouw toeneemt en de arbeidsvoorwaarde pensioen versoberd. Wijzigingen in de pensioenopbouw zullen gewezen deelnemers en gepensioneerden niet raken, omdat deze stakeholders geen pensioen meer opbouwen. Zij worden getroffen doordat toeslagen beperkt of niet worden toegekend.

Het afstempelen van uitkeringen en opgebouwde aanspraken raakt naast de actieve deelnemers ook de gewezen deelnemers en de gepensioneerden. Gepensioneerden krijgen meteen een lagere uitkering. Deelnemers zullen in de toekomst een lagere uitkering tegemoet kunnen zien.

Als het nodig is om te korten, dan kan het bestuur eventueel besluiten om gedifferentieerd te korten. Dit zal het bestuur alleen doen als er aanleiding toe is. Het bestuur zal de belangen van alle stakeholders dan evenwichtig afwegen.

Evenwichtige belangenbehartiging

Bij de belangenafweging wordt bij elke maatregel ingegaan op de volgende punten: effectiviteit, proportionaliteit, solidariteit en continuïteit, waaronder wordt verstaan:

- Effectiviteit: wat is het effect op de beleidsdekkingsgraad?
- Proportionaliteit: weegt het effect op tegen de impact op de verschillende doelgroepen?
- Solidariteit: zijn de bijdragen van de verschillende belanghebbenden met elkaar in evenwicht?
- Continuïteit: zijn de maatregelen verstandig met het oog op voorzienbare toekomstige ontwikkelingen?

Dit wordt gedaan per belanghebbende (werkgevers, deelnemers (actieven), gewezen deelnemers (slapers) en pensioengerechtigden).

In onderstaande scoringstabellen worden de genoemde noodmaatregelen en de kortingsmaatregel uitgewerkt.

Toelichting scores

- Effectiviteit: +/- geen, nauwelijks effect ; + beperkt gunstig effect ; ++ aanzienlijk gunstig effect
- Proportionaliteit: -/- grote bijdrage van deelnemersgroep t.o.v. effect ; + proportionele bijdrage van deelnemersgroep t.o.v. effect
- Solidariteit: -/- levert bijdrage aan solidariteit ; + ontvangt solidariteit
- Continuïteit: +/- weinig, geen of onbekend effect op continuïteit ; + positief effect op continuïteit

Herstelpremie	Effectiviteit	Proportionaliteit	Solidariteit	Continuïteit
Actieve deelnemer	+/- nauwelijks	-/- (grote bijdrage)	-/- (levert)	+/- (weinig)
Gewezen deelnemer	+/- nauwelijks	N.v.t.	+ (ontvangt)	+/- (weinig)
Pensioengerechtigde	+/- nauwelijks	N.v.t.	+ (ontvangt)	+/- (weinig)
Werkgever	+/- nauwelijks	-/- (grote bijdrage)	-/- (levert)	+/- (weinig)

In een crisissituatie worden bij een herstelpremie de werkgevers en actieven (uitgaande van een werknemersbijdrage) het meest geraakt. Er is derhalve sprake van dat werkgevers en werknemers zwaardere lasten dragen ten opzichte van de andere belanghebbenden. Daarnaast is de effectiviteit van deze maatregel laag. Herstelpremie moet dan ook gezien worden als een maatregel in combinatie met vele maatregelen die gezamenlijk genomen worden om de crisis te bestrijden. Bovendien is het niet waarschijnlijk vanwege het CDC karakter van de regeling. Een iets hogere dekkinggraad kan gunstig zijn voor de continuïteit van het fonds. Tegelijkertijd kan een herstelpremie het draagvlak ondermijnen.

Versoberen pensioenregeling	Effectiviteit	Proportionaliteit	Solidariteit	Continuïteit
Actieve deelnemer	+/- nauwelijks	-/- (grote bijdrage)	-/- (levert)	+/- (weinig)
Gewezen deelnemer	+/- nauwelijks	N.v.t.	+ (ontvangt)	+/- (weinig)
Pensioengerechtigde	+/- nauwelijks	N.v.t.	+ (ontvangt)	+/- (weinig)
Werkgever	+/- nauwelijks	-/- (grote bijdrage)	-/- (levert)	+/- (weinig)

Het versoberen van de pensioenregeling (het versoberen van de pensioenopbouw voor actieven) leidt ertoe dat de actieven het meest worden geraakt. Er is derhalve sprake van dat de werknemers zwaardere lasten dragen ten opzichte van de andere deelnemers. Aangenomen wordt dat ook de werkgever nadeel ondervindt van lagere opbouw, omdat de prijs van pensioenopbouw stijgt en de arbeidsvoorwaarde pensioen versobert. Het versoberen van de pensioenregeling is voor dit pensioenfonds weinig effectief gezien de benodigde mate van versobering ten opzichte van de impact op de dekkinggraad. Bovendien is versobering van de regeling niet waarschijnlijk vanwege het CDC karakter van de regeling. Een iets hogere dekkinggraad kan gunstig zijn voor de continuïteit van het fonds. Tegelijkertijd kan een versobering van de opbouw het draagvlak ondermijnen.

Aanpassen beleggingsbeleid	Effectiviteit	Proportionaliteit	Solidariteit	Continuïteit
Actieve deelnemer				
Gewezen deelnemer				
Pensioengerechtigde				
Werkgever				

Aanpassingen in het beleggingsbeleid zullen zorgen voor een herverdeling tussen beleggingsvormen. De verdeling zal volgen uit een ALM-studie. Het nieuwe beleggingsbeleid heeft als doel om de continuïteit te waarborgen van het pensioenfonds. Door verdeling in de portefeuille zal er verschuiving in solidariteit zijn. Actieve jonge deelnemers kunnen tenslotte meer risico lopen dan oudere deelnemers. De feitelijke uitwerking is sterk afhankelijk van de te nemen maatregelen en de vrijheden die het bestuur op basis van wetgeving heeft. Om die reden is de tabel leeg gelaten.

Verlagen toeslagen*	Effectiviteit	Proportionaliteit	Solidariteit	Continuïteit
Actieve deelnemer	+/- (geen)	N.v.t.	N.v.t.	+/- (geen)
Gewezen deelnemer	+/- (geen)	N.v.t.	N.v.t.	+/- (geen)
Pensioengerechtigde	+/- (geen)	N.v.t.	N.v.t.	+/- (geen)
Werkgever	+/- (geen)	N.v.t.	N.v.t.	+/- (geen)

*Uitgaande van dekkingsgraad lager dan 110% in crisissituatie

Bij het (gedeeltelijk) niet verlenen van toeslagen wordt geen onderscheid gemaakt tussen actieven en inactieven. In een crisissituatie worden, gezien de kritische ondergrens die zich onder 110% bevindt, geen toeslagen verleend.

Korten pensioen	Effectiviteit	Proportionaliteit	Solidariteit	Continuïteit
Jongere actieve deelnemer	++ (aanzienlijk)	+ (proportioneel)	+ (ontvangt)	+ (positief effect)
Oudere actieve deelnemer	++ (aanzienlijk)	+ (proportioneel)	-/- (levert)	+ (positief effect)
Jongere gewezen deelnemer	++ (aanzienlijk)	+ (proportioneel)	+ (ontvangt)	+ (positief effect)
Oudere gewezen deelnemer	++ (aanzienlijk)	+ (proportioneel)	-/- (levert)	+ (positief effect)
Pensioengerechtigde	++ (aanzienlijk)	+ (proportioneel)	-/- (levert)	+ (positief effect)
Werkgever	++ (aanzienlijk)	N.v.t.	N.v.t.	+ (positief effect)

Een eventuele korting op de pensioenaanspraken en pensioenrechten vindt in principe voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden op gelijke wijze plaats. Jongere deelnemers profiteren op de langere termijn van korting, omdat het toekomstig toeslagpotentieel toeneemt. De pensioengerechtigden worden extra geraakt, doordat zij het direct merken in het inkomen. De werkgever wordt in principe niet geraakt. Wel kan

er sprake zijn van negatieve uitstraling van een korting op de werkgever (reputatie). Een korting is aanzienlijk effectief, omdat het direct en volledig doorwerkt in de dekkingsgraad. Voor alle groepen wordt het beschouwd als een proportionele maatregel. Een betere dekkingsgraad heeft een positief effect op de continuïteit van het fonds. Wel kan sprake zijn van verminderd draagvlak.

Het bestuur is van mening dat bovenstaande maatregelen in samenhang gezien in voldoende mate evenwichtig zijn gezien de belangen van de verschillende belanghebbenden.

2.7 Communicatie met belanghebbenden

Het bestuur informeert de deelnemers, werkgevers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden over het financieel crisisplan. De deelnemers, werkgevers en pensioengerechtigden worden geïnformeerd via de website en de nieuwsbrief. Gewezen deelnemers worden enkel via de website geïnformeerd.

Aanpassingen in het beleggingsbeleid worden via de website gecommuniceerd. Het verhogen van de premie en/of het versoberen van de regeling wordt actief en schriftelijk gecommuniceerd naar de werkgevers en deelnemers. Als er gekort moet worden, communiceert het bestuur actief en schriftelijk conform de opgestelde regelgeving met alle doelgroepen.

Het bestuur vindt het belangrijk dat de verschillende doelgroepen de gevolgen van de maatregelen begrijpen en inzien. Er wordt structureel aandacht besteed aan de financiële aspecten in de (bestaande) schriftelijke en/of digitale uitingen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt er extra communicatie ingezet om onrust onder de verschillende doelgroepen te voorkomen.

In geval van korten is onderstaande communicatie verplicht:

- Deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, werkgevers en de toezichthouder moeten onverwijld schriftelijk over het besluit tot korten worden geïnformeerd (art. 134 Pensioenwet).
- Er moet gecommuniceerd worden uiterlijk één maand vóór de inwerkingtreding (art. 134 Pensioenwet) naar deelnemers, gewezen deelnemers, werkgevers en toezichthouder. Voor pensioengerechtigden geldt een communicatietermijn van 3 maanden vóór de inwerkingtreding.

Indien sprake is van korten is het beleid dat het pensioenfonds:

- De deelnemers al informeert bij de verwachting dat er gekort moet worden (ook al is dit wettelijk niet vereist).
- Duidelijk en begrijpelijk communiceert om verwarring te voorkomen.
- Helder is over de consequenties voor verschillende groepen.

De in de Pensioenwet opgenomen uitgangspunten duidelijkheid, begrijpelijkheid en tijdigheid vormen de basis voor de communicatie die voortvloeit uit dit financieel crisisplan. In onderstaande tabel staat weergegeven hoe het pensioenfonds zal communiceren over het financieel crisisplan en in de verschillende fases van een crisis.

Communicatiefase	Moment van communiceren	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen/ middelen
			We richten ons alleen op de directe doelgroepen van het fonds	Zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande communicatie-uitingen.
Fase 1: Communicatie over het financieel crisisplan	Als het plan gepubliceerd is.	Het pensioenfonds heeft een financieel crisisplan. Daarin vindt u de spelregels die het fonds hanteert als er een crisis is. U vindt het plan op onze website.	(Gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, werkgevers.	Website, afhankelijk van de insteek: nieuwsbrief deelnemers en/of werkgevers.
Fase 2: Aanvang crisissituatie	Zodra de crisis effect heeft op pensioenen (voldoende inzicht) (aansluiten bij communicatie pensioenwereld)	Er is een financiële crisis. Deze is van invloed op uw pensioen. Het bestuur van het pensioenfonds overlegt (met Cao-partijen) over mogelijke maatregelen.	Deelnemers, pensioengerechtigden, werkgevers.	Website, nieuwsbrief deelnemers en/of werkgevers.
Fase 3: Bestuursbesluit(en) over maatregelen	Na bestuursvergadering	Er is een financiële crisis. Daarom heeft het bestuur de volgende maatregelen moeten nemen. Dit betekent het voor uw pensioen.	Doelgroepen die geraakt worden door de maatregelen.	Brief, website, nieuwsbrief deelnemers en/of werkgevers.
Fase 4: Ongedaan maken van maatregelen	Na bestuursvergadering	Het gaat beter met de pensioenen. Daarom kunnen we genomen maatregelen ongedaan maken. Dit betekent het voor uw pensioen.	Doelgroepen die geraakt worden door de maatregelen.	Afhankelijk van de maatregel een brief. In ieder geval website en nieuwsbrief deelnemers en/of werkgevers.

2.8 Besluitvormingsproces

Deze paragraaf beschrijft het besluitvormingsproces voor de verschillende crisissituaties.

Dit proces bevat op hoofdlijnen de volgende stappen.

a. Signaleren

De portefeuille Balansmanagement volgt de ontwikkeling van de financiële situatie van het fonds. Het primaat van de signalering of zich een crisissituatie volgens de definitie van dit plan voordoet, ligt bij de portefeuille, echter het geven van signalen dat zich een dergelijke situatie voordoet of dreigt voor te doen, is niet voorbehouden aan de portefeuille alleen. Na een signaal kan de voorzitter van het bestuur de procedure in werking stellen waarna het bestuur de maatregelen die het pensioenfonds ter beschikking staan ter bestrijding van crisissituaties in kan zetten. Het bestuur wordt, ofwel door de uitvoerend bestuurder balansmanagement ofwel (indien van toepassing) door het Crisisteam, geïnformeerd over de mogelijke maatregelen die binnen de portefeuille balansmanagement kunnen worden ingezet.

b. Voorstel opstellen en interne goedkeuring

De uitvoerend bestuurder Balansmanagement is verantwoordelijk voor het opstellen van het voorstel voor acute beleidswijzigingen. Indien relevant na raadpleging van de fiduciair vermogensbeheerders adviserend actuaris dan wel de externe adviseur Balansmanagement..

c. Voorstel voorbereiden

De portefeuille Balansmanagement bereidt voorstellen voor en legt deze, waar nodig voorzien van een risico opinie van de tweedelijns risicomanager ter goedkeuring voor aan het bestuur.

d. Voorstel vaststellen

Het bestuursbesluit wordt vervolgens gedeeld met de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van dit besluit.

Het bestuur kan besluiten tot het instellen van een crisisteam. De lijnen binnen een crisisteam zijn kort en de leden kunnen elkaar eenvoudig en snel bereiken om met elkaar te overleggen over de crisissituatie. Indien nodig wordt door het crisisteam advies ingewonnen bij de externe adviseur van het pensioenfonds. Feitelijke besluitvorming over beheersmaatregelen vindt plaats door het bestuur.

In onderstaande tabel wordt voor de overige maatregelen aangegeven wat het besluitvormingsproces is ingeval van een crisis:

Maatregelen	Betrokken partijen	Beschrijving proces	Tijdslijn
Verhogen pensioenpremie	Sociale partners/bestuur	Aanpassen premie door soc. partners, aanpassen regeling door bestuur cf statuten	1-3 maanden
Versoberen pensioenregeling	Sociale partners/bestuur	Versoberen pensioenopb door soc. partners, aanpassen regeling door bestuur cf statuten	1-3 maanden
Verminderen/ geen toeslagen	Bestuur	Besluit bestuur cf ABTN	2 weken – 1 maand
Korting op opgebouwde pensioen(uitkering)en	Bestuur	Bestuur bestuur cf statuten	1 maand

2.9 Beleid ten aanzien van herstel van toegepaste maatregelen

Het pensioenfonds heeft alleen beleid ten aanzien van een eventueel herstel van gekorte pensioenaanspraken en rechten en herstel van gemiste toeslagen.

Er vindt geen herstel van gekorte pensioenaanspraken en –rechten plaats.

Indien de dekkingsgraad van het pensioenfonds hoger is dan de grens voor volledige toeslagverlening, is herstel van in het verleden gemiste toeslagen mogelijk. Het herstellen van gemiste toeslagen is alleen mogelijk voor zover na dit herstel de dekkingspositie boven de grens voor volledige toeslagverlening in stand blijft. Het verlenen van inhaaltoeslagen is slechts mogelijk als de beleidsdekkingsgraad zich boven de wettelijke bovengrens bevindt en zal te allen tijde gebeuren in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving.

Het hierboven omschreven beleid kan ten allen tijde door het bestuur voor alle deelnemers en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden aangepast.

2.10 Beoordeling actualiteit financieel crisisplan

Het financieel crisisplan wordt jaarlijks op actualiteit beoordeeld. Hiervoor wordt aangesloten bij de procedure die het bestuur hanteert voor actualiseren van de ABTN.